



קתדרת

חבל יבנה וחכמיה

תשפ"ז 2026–2027

שנה שניה

הקתדרה הקהילתית
לגמלאים

תושבות ותושבים יקרים, קהילת חבל יבנה

אנחנו נרגשים וגאים לפתוח את **השנה השנייה** של קתדרת חבל יבנה וחכמיה.

קהילת הקתדרה היא ההזדמנות שלנו לעצור את שגרת היומיום, להיפגש פנים אל פנים, להרחיב אופקים, לשוחח, ולייצר חיבורים חדשים ומרתקים בין תושבי המועצה – חברי קהילת חבל יבנה.

בעונה הקרובה צפויים לנו מפגשים מרתקים ומפתיעים: בין סודות פרויקט האטום הישראלי לבין ארכיאולוגיה וסודות העבר של ירושלים, בין מרחבי אפריקה לכביש 10 שבגבול מצרים.

הגמלאים הצעירים שלנו, זה הזמן שלכם להוביל את שיח הזהות והסקרנות של החבל. בדיוק כמו שפרויקט הקתדרה החל מתוך יוזמה ברוכה של קהילת הוותיקים בשיתוף המועצה, אנחנו נמשיך להיות קשובים לפרויקטים וליוזמות נוספות שמחזקות את הקהילה.

מחכים לכם אחת לשבועיים עם קפה וארוחת בוקר בקבוצת יבנה.

שלכם,

אבי פוקס ראש המועצה

קתדרת

חבל יבנה וחכמיה

**במרכז יום
בקבוצת יבנה**

13:00-9:00
כולל ארוחת
בוקר קלה

**ימי ראשון
אחת לשבועיים**

המועצה האזורית חבל יבנה, בהובלת המחלקה לשירותים חברתיים, מציגה בפניכם את השנה השנייה למיזם הקהילתי קתדרת חבל יבנה וחכמיה – מסגרת לימודית עבור קהילת הגמלאים שתהווה בית לידע, העשרה ומפגשים חברתיים. הרעיון לקתדרה נולד בפורום למנהיגות גמלאים צעירים שזיהו את הצורך שעלה מהשטח ועמלו רבות כדי להוציא את הפרויקט, ועל כן תודתנו לצוות המארגן.

חברנו למרכז יעקב הרצוג בעין צורים שמעניק לקתדרה ליווי אקדמי כדי להבטיח רמה מקצועית גבוהה, תכנים מעמיקים ורלוונטיים ומרצים מהשורה הראשונה.

קתדרת חבל יבנה וחכמיה מזמינה את המשתתפים למסע מרתק בין עבר לעתיד, בין מקורות התרבות היהודית והישראלית לבין השאלות המעצבות את חיינו כיום. במהלך השנה יפגשו המשתתפים חוקרים, אנשי רוח, יוצרים ומספרי סיפורים, ויצאו למסע בין דמויות מופת, אירועים מכוננים, אתרי מורשת ויצירות תרבות. נעסוק בסיפורה של מדינת ישראל מראשית הציונות ועד ימינו, נכיר נשים וגברים שהותירו חותם על החברה הישראלית, נצלול אל עולמות הספרות, המוזיקה והקולנוע, ונבחן סוגיות של זהות, קהילה, מסורת והתחדשות.

זוהי הזמנה למפגש חברתי, ללמידה מתוך סקרנות, להעמקה מתוך עניין, שנה של הרחבת אופקים, שיח משמעותי וחוויה אינטלקטואלית ותרבותית עשירה.

נשמח לראותכם בין באי הקתדרה! הרשמו עכשיו והבטיחו את מקומכם

לפרטים נוספים צרו קשר - מאיה אדלר סינחיה

רכזת מענים במחלקה לשירותים חברתיים: 052-2653266

קתדרת

חבל יבנה וחכמיה

ייחודה של התוכנית במבנה הדורנושאי שלה בכל יום לימוד, מאפשר בכל מפגש להיחשף לשני עולמות תוכן שונים ומשלימים, היוצרים פסיפס עשיר של ידע, השראה ומחשבה.

בהתאם לבקשת הציבור, פתחנו מספר מסלולים לרישום לתוכנית:

תכנית מלאה

משתתף יחיד תושב חבל יבנה	זוג משתתפים תושבי חבל יבנה	תושב חוץ
1,200 ש"ח	2,000 ש"ח	1,700 ש"ח

חברי
'קהילה תומכת'
זכאים להנחה
של 5%.

חצי תכנית

מפגש ראשון חובה + 5 נוספים לבחירה

משתתף יחיד תושב חבל יבנה	זוג משתתפים תושבי חבל יבנה	תושב חוץ
800 ש"ח	1,600 ש"ח	1,200 ש"ח

כניסה חד פעמית 200 ש"ח

*התשלום כולל את מפגשי ימי הלימוד לפי התוכנית הנבחרת.
*הסיורים אינם כלולים במחיר ויהיו ניתנים לרכישה בהמשך בעלות נוספת עבור מי שיהיה מעוניין לקחת בהם חלק.



SCAN ME

סורקים את הברקוד במצלמה:

ועוקבים אחר השלבים:

שלב 1

בוחרים בקטגוריה:
המחלקה לשירותים
חברתיים

שלב 2

ב"שירות לתשלום" בוחרים
את סוג התכנית:
מלאה או חלקית

שלב 3

לאחר בחירת התכנית
מכניסים את שנת הלידה,
מוסיפים לסל הקניה בלחיצה
על - + ומשלמים.

תאריכי ההרצאות

מפגש 1: ז' בחשון (18.10)

מפגש 2: כ"א בחשון (1.11)

מפגש 3: ה' בכסלו (15.11)

מפגש 4: י"ט בכסלו (29.11)

סיור: ג' בטבת (13.12) בעלות נוספת

מפגש 5: י"ז בטבת (27.12)

מפגש 6: ב' בשבט (10.1.27)

מפגש 7: ט"ז בשבט (24.1)

מפגש 8: ל' בשבט (7.2)

מפגש 9: כ"א באדר א' (28.2)

מפגש 10: ה' באדר ב' (14.3)

מפגש 11: י"ט באדר ב' (28.3)

סיור: ד' בניסן (11.4) בעלות נוספת

מפגש 12: כ"ה בניסן (2.5)

מפגש 13: ב' באייר (9.5)

פירוט ההרצאות

מפגש 1: ז' בחשון (18.10)

11:00-09:30 | עו"ד שירה לב ציון

לדבר בגובה הלב: תקשורת מקרבת

מפגש ראשון ומרגש בו תתקיים היכרות עם חברי הקתדרה, הרצאה וסדנה חוויתית להפיכת שיחות יומיומיות למקור חיבור ושמחה.

13:00-11:30 | מנחם טילמן

פרויקט האטום של מדינת ישראל

ההרצאה עוסקת בהתפתחות פרויקט הגרעין הישראלי, הרקע ההיסטורי, ההקשרים המדיניים והביטחוניים והשפעתו האסטרטגית.

מפגש 2: כ"א בחשון (1.11)

11:00-09:30 | רות מרשנסקי

נשים פורצות דרך – ד"ר הלנה כגן

ד"ר הלנה כגן (1889–1978) הייתה רופאת הילדים הראשונה בארץ ישראל ומחלוצות הרפואה הציבורית והרווחה. היא העניקה טיפול מסור לכלל ילדי העיר ללא הבדל דת או לאום. על פועלה פורץ הדרך ומציל החיים ופעילותה החברתית הוענק לה פרס ישראל לשנת 1954.

13:00-11:30 | ענת הופמן

שירתנוך – יצירה עברית וזמר בראי התנו"ך

דוד המלך, מרים, דבורה הנביאה ועוד – יצרו שירה שנחקקה בספר הספרים, ונדמה כי מאז ועד היום קיימים חיבורים לא רגילים בין התנ"ך לבין השירה, הכתובה והמושרת. בהרצאה זו ננתח כמה סוגי דיאלוגים בין התנ"ך לבין שירה ושירים עבריים בני זמננו.

מפגש 3: ה' בכסלו (15.11)

11:00-09:30 | משה חרמץ

ממצדה לגיבורי תש"ח - מיתוס מצדה

מאלעזר בן יאיר מפקד מצדה, לזרובבל הורביץ גיבור ישראל בתש"ח. מיתוס מצדה והשלכותיו על החברה הישראלית.

13:00-11:30 | עו"ד גלעד קורינאלדי

המרוץ להצלת בתי הכנסת של גוש קטיף

בקיץ 2005, בעקבות תוכנית ההתנתקות, התקבלה החלטה להרוס את בתי הכנסת בגוש קטיף – מרכזי הקהילות ונשמתן. בהרצאה מחזיר עו"ד קורינאלדי את המאזינים לימים הגורליים ומתאר את המאבק הייחודי, נגד כל הסיכויים, למניעת הריסתם של 26 "מקדשי מעט". ההרצאה מציגה התרחשויות מאחורי הקלעים: חצרות רבנים, לשכות שופטים, משרד ראש הממשלה, הוותיקן, הבית הלבן והאו"ם. ההרצאה מלווה בהצגה – עיבוד תיאטרלי של הפרשה – ובדף מקורות למעוניינים.

מפגש 4: י"ט בכסלו (29.11)

11:00-09:30 | הדס רגב

שני שושנים

השושן הוא צמח בר נדיר בארץ ישראל שכמעט נכחד מן הנוף. נבחן את המחקרים החדשים על הפרח המיוחד הקשור לבניין המקדש ולשיר השירים, את סיבת היעלמותו ואת החוקרים שגילו אותו מחדש.

13:00-11:30 | עופר רגב

מלחמת השפות וניצחון העברית

השנה 1913. עוד לפני פתיחת הטכניון פרצה סערה ציבורית סביב שאלת שפת ההוראה בארץ ישראל. ההרצאה עוסקת במאבק על מעמד העברית ובהשפעתו על התרבות והחינוך עד ימינו.

סיור: ג' בטבת (13.12)

נתניה - עיר רבת צבעים | הדס רגב

נתניה עיר על חוף הים, מפגש לתרבויות, קליטת עליות וקירוב לבבות. נלך בטיילת הים, בין פסלי חוצות מרשימים שיצרו אמנים מכל רחבי העולם. נספר על ליטוש יהלומים בעת מלחמת העולם השנייה, על לחימת המחתרות ערב קום המדינה, ונשמע על נשים חזקות ששברו חומות. **בין האתרים:** גן יפה בן עמי, פארק אגם החורף, טיילת קלוד לנדסמן, גן העצמאות.

מפגש 5: י"ז בטבת (27.12)

11:00-09:30 | הדס רגב

אבנים עם לב אדם – ארכאולוגיה בירושלים

דיון בחלוצי הארכאולוגיה של ירושלים ובממצאים ארכאולוגיים המספרים את סיפורה של עיר הנצח דרך שכבותיה ההיסטוריות.

13:00-11:30 | עופר רגב

איתמר בן אב"י – הילד העברי הראשון

דמותו של איתמר בן אב"י, בנו של אליעזר בן יהודה, אשר חייו האישיים והציבוריים הפכו לסמל לתחיית השפה העברית ולמהפכת התרבות בארץ ישראל.

מפגש 6: ב' בשבט (10.1.27)

11:00-09:30 | מנחם טילמן

תרומת הנשים להגנה ולביטחון

תרומתן של נשים למערכות ההגנה והביטחון בתקופת היישוב ובמדינת ישראל. במהלך ההרצאה יוצגו היבטים שונים של מעורבות נשים בזירה הביטחונית לאורך השנים, תוך התבוננות היסטורית וחברתית רחבה בתהליכים, בתפקידים ובמגמות המרכזיות בתחום.

13:00-11:30 | ד"ר אביבה וינטר

זרח בחושך אור – יצירה בעקבות 7.10

ההרצאה מפנה זרקור אל הביטויים האמנותיים שנולדו בעקבות אירועי השבעה באוקטובר ומלחמת "חרבות ברזל". המפגש מציג יצירות של אמני העוטף, חיילים משדות הקרב ויוצרים שהגיבו בזמן אמת לאסון המטלטל. דרך העבודות הללו נחשף כוחה של האמנות להנציח את הכאב, לעבד את הטראומה ולמצוא שברירי אור ותקווה מתוך החשיכה.

מפגש 7: ט"ז בשבט (24.1)

11:00-09:30 | ד"ר אביבה וינטר

מבט חוזר: התנתקות

ההרצאה "מבט חוזר" בוחנת את מגוון הביטויים האמנותיים שנוצרו בזמן תוכנית ההתנתקות ובעקבותיה. דרך מגוון טכניקות מציגות היצירות נקודות מבט אישיות, לאומיות, סוציולוגיות ופוליטיות על האירוע המכונן. בכך משקפת ההרצאה את הכאב, הקושי והמורכבות ואת ההשלכות העמוקות של המהלך על החברה הישראלית עד ימינו אנו.

11:30 13:00 | ד"ר זאב זיוון

הייתי חברו הצעיר של יהושע כהן בשדה בוקר

הצצה אינטימית וחד-פעמית לחייו של לוחם הלח"י האגדי וממקימי שדה בוקר, מבעד לעיניו של מי שזכה לחלוק עמו חברות אמיצה ויוצאת דופן. זהו סיפור מרגש ומלא השראה על ציונות, שורשיות, ועל מערכת היחסים המרתקת שקשרה את יהושע כהן לדוד בן-גוריון בימי ראשית המדינה.

מפגש 8: ל' בשבט (7.2)

11:00-09:30 | ערן חקלאי

העולם הבוטני של אפריקה

הרצאה המפגישה אקולוגיה, בוטניקה ופולקלור מקומי. נצא למסע בין עצי באובב ענקיים, קקטוסים דיאטטיים מפתיעים, וסיפורי עם מקומיים העוסקים בהישרדות יומיומית בטבע האפריקאי העוצמתי והפראי.

11:30-13:00 | עמרם אקלום

בין כוש לירושלים - תולדות המסע

מסע היסטורי ותרבותי בעקבות סיפורה של יהדות אתיופיה, מן השורשים בקהילות "כוש" ועד העלייה והמפגש עם ירושלים וישראל. ההרצאה עוסקת בתחנות הדרך המרכזיות, בזהות, בזיכרון ובאתגרי המעבר בין עולמות, ומבקשת להאיר את הסיפור האנושי והקהילתי של המסע.

מפגש 9: כ"א באדר א' (28.2)

11:00-09:30 | ערן חקלאי

ספרות ואמנות בראי העבדות

מבט היסטורי-תרבותי נוקב על 400 שנות עבדות שחורה. נבחן כיצד תקופה זו השאירה חותם בלתי נמחה על תרבות המערב והולידה יצירות ספרות, מוזיקה ואמנות חשובות ומשפיעות.

11:30 13:00 | ד"ר אייל בורס

יהדות אתיופיה בראי הקולנוע

מפגש עם סיפורה של יהדות אתיופיה דרך המדיום הקולנועי, כמבט המאפשר חיבור בין זיכרון, זהות וחוויה אישית.

מפגש 10: ה' באדר ב' (14.3)

11:00-09:30 | הרב ש"י ויצמן

שאלות השעה בראי חכמי ספרד והמזרח

מפגש עם דרכי ההתמודדות של חכמי ספרד והמזרח עם אתגרי זמנם, והשלכותיהן על סוגיות החברה הישראלית כיום.

11:30-13:00 | רות מרשנסקי

ציונות במחתרת – בנות עיראק

הבנות והנשים הצעירות בתנועה הציונית המחתרתית בעיראק ("התנועה") מילאו תפקיד אמיץ ורב-תושייה, שכלל הברחת נשק, העברת כספים והסתרת פעילי מחתרת בדירות מסתור והיוו חוליה קריטית במבצעי ההעפלה הנועזים ובעלייה ההמונית לישראל.

מפגש 11: י"ט באדר ב' (28.3)

11:00-09:30 | הרב ש"י ויצמן

סוד הגאולה בראי פסח

משמעויות חג הפסח ורעיון הגאולה במסורת ישראל, תוך בחינת מושגי חירות אישית ולאומית במציאות הישראלית.

11:3-13:00 | ד"ר זאב זיוון

כביש 10 בגבול ישראל-מצרים

מסע גאוגרפי והיסטורי אל ציר הגבול הדרומי של מדינת ישראל. ההרצאה משלבת נופי מדבר פראיים עם סיפורי גבורה, חלוציות והיסטוריה של קו התפר המדברי הרגיש.

סיור: ד' בניסן (11.4)

בעקבות מאיר ויצחק שלו בקרית משה | ענת הופמן

סיור ספרותי ותרבותי מעמיק ברחובותיה של השכונה הירושלמית הוותיקה. נלך בעקבות תחנות חייהם המשמעותיות ותחנות כתיבתם של מאיר שלו ואביו, המשורר יצחק שלו, בשילוב ביקור מרגש וייחודי במתחם ההיסטורי של "בית חינוך עיוורים".

מפגש 12: כ"ה בניסן (2.5)

11:00-09:30 | ד"ר רות קבסה-אברמזון

השבת המסורתית

השבת כמרחב של מפגש, שייכות ואתוס משותף. ההרצאה בוחנת את מקומה של השבת בחברה הישראלית כגשר בין קבוצות שונות.

13:00-11:30 | ד"ר אסנת גולדפרב

השטעטל והכליזמר

מסע מוזיקלי מרגש מן העיירה היהודית (השטעטל) במזרח אירופה אל רחובות ברודוויי ואל המוזיקה הישראלית. נכיר את עולם הכליזמר, תפקידיה של הלהקה היהודית המסורתית, ואת מקומה של המוזיקה בחיי הקהילה. במהלך ההרצאה נקשיב לקטעי מוזיקה יהודית שמחה ועצובה, ונבחן כיצד הצלילים של העיירה היהודית ממשיכים להדהד במחזות הזמר ובתרבות הישראלית.

מפגש 13: ב' באייר (9.5)

11:00-09:30 | ראש המועצה אבי פוקס

השלטון המקומי מול השלטון המרכזי

13:00-11:30 | יואל שתרוג

קפה חובק עולם

מסע בעקבות קפה ובתי קפה ייחודיים: מסע ממקורות הקפה באתיופיה, לבתי הקפה הטובים והגרועים בעולם בערים שונות: איי יוון, פולין, פריז, לונדון ואיסטנבול, ולאם כל בתי הקפה בעולם הרי היא וינה. נשמע סיפורים על בתי הקפה בהם ישבו משוררים, ציירים ומהפכנים, נחשף לסוגי קפה ולסיפורים שנכתבו בבתי קפה שונים.

המרצים בקתדרת חבל יבנה וחכמיה:

עו"ד שירה לב ציון | מגשרת מוסמכת ומנחת קבוצות מומחית לתקשורת מקרבת (NVC), המלווה ארגונים ומשפחות לפיתוח שיח מכבד ודיאלוג פתוח

ענת הופמן | מורת דרך, חוקרת פולקלור וזמר עברי ומדריכה ותיקה של סיורים ספרותיים ותרבותיים בעקבות יוצרים ואתרים היסטוריים בירושלים ובארץ.

מנחם טילמן | מרצה בכיר, חוקר עצמאי והיסטוריון ישראלי המתמחה בפרויקטים לאומיים ובטחוניים.

ד"ר אסנת גולדפרב | מוזיקולוגית, חוקרת תרבות פופולרית ישראלית ומרצה באקדמיה המתמחה בניתוח ההיסטוריה התרבותית דרך הפזמונאות והבידור המקומי.

ד"ר אביבה וינטר | היסטוריונית של האמנות, אוצרת תערוכות וחוקרת אקדמית הבוחנת אמנות ישראלית בפרספקטיבת הזמן.

עו"ד גלעד קורנאלדי | משפטן, סופר ומומחה בעל שם למשפט מנהלי, מקרקעין והגנה על נכסי תרבות ומורשת יהודית והיסטורית במרחב הציבורי.

הדס רגב | חוקרת ארץ ישראל, היסטוריונית ומדריכת סיורי עומק; שותפה לכתיבת ספרי מורשת, מומחית לטבע עירוני ושימור אתרים.

עופר רגב | חוקר תולדות היישוב בארץ ישראל, היסטוריון, סופר ומוציא לאור של ספרי הדרכה ומורשת לאומית.

ערן חקלאי | מורה דרך, מרצה רב-תחומי, אנתרופולוג וחוקר תרבויות עולמיות המתמחה באקולוגיה, בוטניקה והיסטוריה של אפריקה והעולם.

עמרם אקלום | מרצה, חוקר ופעיל חברתי בולט בתחום הנחלת המורשת, ההיסטוריה ותולדות המסע של יהדות אתיופיה.

ד"ר אייל בורס | במאי ומפיק, חוקר קולנוע וראש מסלול תקשורת חזותית וקולנוע תיעודי באוניברסיטת אריאל.

המרצים בקתדרת חבל יבנה וחכמיה:

ד"ר זאב זיוון | גיאוגרף והיסטוריון, חוקר הנגב, הערבה והגבולות של ישראל; מרצה ותיק במחלקה לגיאוגרפיה באוניברסיטת בן-גוריון בנגב.

הרב ש"י ויצמן | רב קהילה, מחנך והוגה דעות העוסק בשאלות השעה ובמחשבת ישראל.

רותי מרשנסקי | חוקרת, מרצה ומנחה, המתעדת ומאירה סיפורי חיים של נשים יהודיות פורצות דרך ומעוררות השראה לאורך הדורות.

ד"ר רות קבסה-אברמזון | חוקרת ניהול ומדיניות ציבורית, יזמת ציונית, מומחית להכשרת בכירים בשירות המדינה ומנגנוני הממשל בישראל.

משה חרמץ | היסטוריון, מורה דרך ומומחה לתולדות השואה, התקומה וראשית המדינה. בעל ניסיון עשיר בהובלת מסעות לפולין וסיורי עומק בארץ, ומרצה קבוע בקורסי הפיקוד וההנהגה של צה"ל.

יואל שתרוג | צלם גאוגרפי, אמן, עיתונאי ומרצה ישראלי מוביל. בעברו צלם ועורך הצילום של מגזין הטבע והמסעות "מסע אחר", ומייסד בית הספר לצילום ולאמנות אדמה יוצרת.

מהווי הקתדרה





קִתְדֹרֶת
חבל יבנה וחכמיה